

ВИСНОВОК

рецензента

кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри хорового диригування та теорії і методики музичної освіти факультету мистецтв імені Анатолія Авдієвського Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Чинчевої Лариси Владилєнівни

на дисертаційне дослідження **Ван Їнань**

«Методика формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором»,

подане на здобуття наукового ступеня доктора філософії

в галузі знань 01 Освіта\Педагогіка за спеціальністю

014 Середня освіта (музичне мистецтво)

Актуальність теми дисертаційного дослідження. Сучасні умови освітніх реформ, що знаменуються пошуком нових форм і методів підготовки фахівців, висувають високі вимоги до майбутнього вчителя, серед яких на чільне місце виступають здатність до творчості та творчої взаємодії, що виражаються у творчому підході до майбутньої педагогічної діяльності, сформованості професійних якостей та власного стилю педагогічного спілкування.

У зв'язку з цим, Ван Їнань актуалізує особливості формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва і розглядає їх у контексті специфіки професійної діяльності, в якій поєднується стиль спілкування педагога і музиканта – диригента, керівника колективу в процесі роботи з хором. Дисертантка наголошує, що без навичок комунікації, уміння взаємодіяти з хоровим колективом сподіватися на успішність музично-педагогічної діяльності не варто. При цьому значну роль відіграє оволодіння різними видами спілкування, що впливає на вироблення кожним майбутнім вчителем власного стилю спілкування, який включає наявність інноваційності педагогічного процесу як вищого ступеню педагогічної творчості; педагогічного такту як засобу впливу на вихованців та керування своїми почуттями; педагогічної емпатії, яка сприяє успішності міжособистісної взаємодії, демократичності спілкування, забезпечуючи результативність спільної творчої діяльності. Саме тому, актуальність запропонованої теми не викликає сумніву.

Дисертантка зосереджує увагу на подоланні суперечностей: між очевидною важливістю комунікативного аспекту освітнього процесу в ЗВО

та реальним станом спілкування викладачів і студентів; між рівнем фахових досягнень студентів – майбутніх учителів музичного мистецтва – у сфері спілкування та особливостями комунікативної взаємодії викладача та студентів, що мають спрямовувати успішність означених досягнень; між засвоєнням теоретичних знань щодо необхідності формування стилю спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва та їх практичної реалізації у процесі роботи з хором.

Аналіз дисертаційного дослідження Ван Їнань дозволяє відзначити чітко визначений науковий апарат, теоретико-методологічну обґрунтованість вихідних положень дослідження, ґрунтовність вивчення стану диригентсько-хорової підготовки, розуміння ролі стилю педагогічного спілкування в процесі роботи з хором у професійній діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

Дисертаційна робота логічно структурована за викладенням змісту, підтверджується цитатами з авторитетних джерел, які відображають сучасну точку зору на досліджувану проблему. Тема дослідження розкрита, завдання виконано, обґрунтовано висновки, які мають практичне значення для вдосконалення процесу вищої диригентсько-хорової освіти. Автором доведена доцільність використаних теоретичних та емпіричних методів дослідження, результати яких довели ефективність запропонованої моделі.

У розкритті методологічних засад дослідження найбільш оптимальними у вирішенні поставлених завдань з позицій формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором виявилися наукові підходи: компетентністний, комунікативний, діалогічний, міждисциплінарний, ситуаційний, акмеологічний. Разом із принципами підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва (принципи: творчої та емоційної взаємодії; діалогізації; орієнтованості на музично-естетичне спрямування навчання; орієнтованості на управління емоційно-естетичними станами у процесів навчання та у практичної діяльності; відповідності між рівнем музичного розвитку та диригентської підготовки і можливостями його практичної реалізації з урахуванням особистої творчої індивідуальності) вони складають основу авторської організаційно-методичної моделі.

Доцільною є розроблена дисертанткою структура стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі роботи з хором, що складається із взаємодії наступних компонентів: мотиваційно-вольового, когнітивно-світоглядного, комунікативно-творчого.

Цінним здобутком дисертаційної роботи вважаємо запропоновану авторську модель методики формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі роботи з хором від мети дисертаційного дослідження до формування означеного феномена, яка утворює повний технологічний цикл; визначено критерії, розроблено показники до кожного, якісний прояв яких відповідає встановленим рівням сформованості стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва в процесі роботи з хором (високий, середній, низький). Організаційно-методична модель реалізується на адаптаційно-стимулювальному, пізнавально-корекційному, рефлексивно-творчому етапах, протягом яких застосовувалися словесні, наочні, аналітичні, інтерактивні методи навчання, методи групових тренінгів та комунікативної гри та інші дієво-практичні методи.

Наукова новизна та значущість дослідження для науки і практики та шляхи його використання. Дисертантка чітко окреслює позиції щодо наукової новизни дисертації, яка полягає в авторській інтерпретації формування означеного феномена. Уперше розроблено методику формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором та перевірено експериментально її ефективність, розкрито сутність, конкретизовано зміст, визначено компоненту структуру стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором, критерії, показники та рівні сформованості означеного феномена, визначено принципи та виявлено педагогічні умови; уточнено науково-теоретичну сутність, зміст, структуру поняття «стиль педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором», «педагогічне спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором» та складові категорій: «педагогічне спілкування», «стиль педагогічного спілкування»; удосконалено форми та методи, спрямовані на формування стилю педагогічного спілкування, що включає становлення особистості майбутніх учителів музичного мистецтва відповідно до вимог сучасності; подальшого розвитку, систематизації та конкретизації набули науково-педагогічні ідеї щодо формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором як важливої складової їх фахової підготовки.

Дисертанткою конкретизовано зміст педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором як однієї з

форм художньо-комунікативної діяльності, спрямованої на встановлення творчої взаємодії між учасниками означеного процесу, результатом і показником ефективності якого є творчий продукт – інтерпретація художнього образу під час публічного виконання музичного твору.

Практична значущість одержаних результатів дослідження зумовлене актуальністю теми, визначається практичним напрацюванням матеріалів дисертації для вирішення проблеми стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва та впровадженням розробленої поетапної методики його формування у процесі роботи з хором. Матеріали мають практичну цінність для викладачів мистецьких шкіл та вчителів музичного мистецтва закладів загальної середньої освіти у практичній діяльності з метою встановлення взаємин творчої взаємодії з учнями-хористами, для керівників вокально-хорових гуртків закладів позашкільної освіти, для викладачів ЗВО (на заняттях з дисциплін диригентсько-хорового циклу), для студентів мистецьких спеціальностей з метою самоосвіти та при підготовці до виробничої практики, для написання магістерських та бакалаврських робіт.

Повнота викладу результатів дослідження в опублікованих працях. Основні положення дисертаційного дослідження Ван Інань висвітлено у 7 науково-методичних публікаціях (з них 3 – у наукових фахових виданнях України з педагогіки, одна – у зарубіжному науковому виданні), три статті мають апробаційний характер та отримали належну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях.

Висновок. Дисертація Ван Інань «Методика формування стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі роботи з хором» є цілісним завершеним дослідженням, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 і може бути подане до захисту в разовій спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 014 середня освіта (музичне мистецтво).

Рецензент -

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри хорового диригування
та теорії і методики музичної освіти
УДУ імені Михайла Драгоманова

